ଡୁଙ୍ଗାଜୀ ଆଣ୍ଡ କୋ.
ବନାମ
ଏମ୍.ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଅଗଷ୍ଟ 9, 1991

[ଏନ୍.ଏମ୍. କାସଲିୱାଲ ଏବଂ କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଅବକାରୀ ଅଧିନିୟମ, 1915 ଏବଂ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ମଦ୍ୟଶାଳା, ମଦ ଭାଟି ଏବଂ ଗୋଦାମ ନିୟମାବଳୀ - ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 ଏବଂ 14 ଅନୁଯାୟୀ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମନା କରିବା ଆଦେଶ - ବୈଧ କି ।

ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଏହାର ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନଙ୍କ ପାଖରେ ବିଶୋଧିତ ସ୍ପିରିଟ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉଜ୍ଜୈନରେ ମଦ୍ୟଶାଳା ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଏହିପରି ଲାଇସେନ୍ସ ମଧ୍ୟରୁ ଶେଷଟି **1.4.1976** ରୁ **31.3.1981** ଅବଧି ପାଇଁ ଥିଲା । **1.4.1981** ରୁ **31.3.1986** ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଇସେନ୍ସିଂ ଅବଧି ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ରାଜଧାନୀ ଡିଷ୍ଟିଲେରୀ କର୍ପୋରେସନ୍ ସପକ୍ଷରେ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ତାହା ଉପରେ ଆରୋପିତ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଉଭୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ, ଆବେଦନକାରୀ ମଦ୍ୟଶାଳାର ପୁନଃପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦାବି କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ତାହା ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ଫଇସଲା କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁନଃପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କାରଖାନା ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଇତ୍ୟାଦିର ମୂଲ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆବେଦନକାରୀ ଫେବୃଆରୀ **19, 1982** ରେ ଲାଇସେନ୍ସ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନଭେମ୍ବର **3, 1986** ରେ ଏକ ଅନୁସ୍ମାରକ ସମେତ ଅନେକ ଅନୁସ୍ମାରକ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧକୁ ଦୋହରାଇଥିଲେ । ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ, **30.12.1984** ର ଏକ କ୍ୟାବିନେଟ ଉପ-କମିଟିର ନୀତିଗତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ସରକାରୀ ନୀତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନେ ମଦ୍ୟଶାଳାଗୁଡ଼ିକର ବିଦ୍ୟମାନ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀମାନଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବଣ୍ଟିତ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଆବଣ୍ଟିତ ଜମିରେ ସେମାନଙ୍କ ଖର୍ଚ୍ଚରେ କାରଖାନା ନିର୍ମାଣ କରିବେ ଏବଂ ସେମାନେ ବ୍ୟବସାୟକୁ ନୂତନ କାରଖାନାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବେ ଏବଂ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ଅବଧି ପାଇଁ ହେବ ।

ଏହି ନୀତିକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସମେତ ଅନେକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନୀତିଗତ ନିର୍ଣ୍ଣୟର କିଛି ଅଂଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ସେହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମେତ ବିଫଳ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ ଗୁଡ଼ିକ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏମ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ନନ୍ଦଲାଲ ଜୟସୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, [1987] 1, SCR 1 ମାମଲାରେ ନିଜର ରାୟ ଦ୍ୱାରା ସେହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଫଇସଲା କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ସରକାରୀ ନୀତିର ବୈଧତାକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ । ତର୍କ ସମୟରେ, ଭାରତର ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯିବ ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ସମାଧାନ କରାଯିବ । ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଡିସେମ୍ବର 5, 1987 ରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର 1988 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 8 ତାରିଖର ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଆବେଦନରେ ଆକ୍ଷେପିତ କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ନନ୍ଦଲାଲ ଜୟସୱାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଧିପୂର୍ବକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପଛରେ ଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ବିପରୀତ ଅଟେ ଏବଂ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିତରଣରେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଛି; ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ପକ୍ଷପାତପୂର୍ଣ୍ଣ ।ବିକଳ୍ପ ଭାବେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ଉଜ୍ଜୟିନୀ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ତେବେ ରତଲାମ ଡିଷ୍ଟିଲେରୀ ପାଇଁ ଏହା ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ । ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆଦେଶରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡ଼ିକ ନୀତି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରଖିଥିବାରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଅନୁଚିତ । ରାଜଧାନୀ ଡିଷ୍ଟିଲେରୀ କର୍ପୋରେସନ୍ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ବିଦ୍ୟମାନ ଲାଇସେନ୍ସ ପରିଚାଳନାର ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହ୍ରାସ ନହୁଏ ଏବଂ ଏକ ପୃଥକ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ନହୁଏ, ତେବେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି ଲାଇସେନ୍ସ ଜାରି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; 1991 ରୁ 1993 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଲାଇସେନ୍ସିଂ ଅବଧି ପାଇଁ ନୂତନ ନୀତି ପ୍ରଚଳିତ, ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଅନୁଚିତ ।

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: ପ୍ରଚଳିତ ନୂତନ ନୀତିରେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି । ଲାଇସେନ୍ସିଂ ଅବଧି 1.4.1991 ରୁ 31.3.1993 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ, ଆବେଦନକାରୀ D-2 ଏବଂ D-1 ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଶୋଧିତ ସ୍ପିରିଟ୍ କିମ୍ବା ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ନୂତନ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନିଲାମ ଦାଖଲ କରିନଥିଲେ, ତୃତୀୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ହୋଇସାରିଛି ଏବଂ ସେମାନେ ଏହି ଅଦାଲତ ସମ୍ମୁଖରେ ନାହାଁନ୍ତି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କେବଳ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଲାଇସେନ୍ସରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏକ ବ୍ୟବଧାନ ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଏକ ନୂତନ ନୀତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ଏକ ନୂତନ ନୀତି କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । 1.4.1991ରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ଲାଇସେନ୍ସ ଅବଧି ପାଇଁ ନିଲାମ ଆହ୍ୱାନ କରାଯିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀ ନିଜକୁ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଭାବରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିନଥିଲେ, ସେଥିପାଇଁ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ରତଲାମରେ ଥିବା ସରକାରୀ ମଦ୍ୟଶାଳାଗୁଡ଼ିକୁ D-1 ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ସମ୍ପର୍କରେ, ଯେପରି ନିବେଦନ କରାଯାଇଛି, ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପକ୍ଷଙ୍କୁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ, ଆମ ପାଖରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ତଥ୍ୟ ନାହିଁ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅନୁରୋଧକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର ।

ମୂଳ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର : ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 729/1988 ।

(ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ) ।

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆର୍.ଏଫ୍. ନରିମାନ୍ ଏବଂ ପି.ଏଚ୍. ପାରେଖ୍ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଭି.ଏନ୍. ଗଣପୁଲେ, ଭି.ଏମ୍. ତାରକୁଣ୍ଡେ, ଏସ୍.କେ. ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରୀ, ଏସ୍.କେ. ସିହ୍ନା, ରାଜିନ୍ଦର ନାରାୟଣ, ଆର୍.ଏସ୍. ସିଂହ ଏବଂ ରାମେଶ୍ୱର ନାଥ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ରାମସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଡିସେମ୍ବର 30, 1984 ରେ କ୍ୟାବିନେଟ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ମଦ୍ୟଶାଳା ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ଏବଂ D-2 ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର

ଏବଂ ଏମ୍.ପି. ର ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ; 1982 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 8 ତାରିଖର ଚିଠିକୁ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ, ବେଆଇନ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଭାବହୀନ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଏବଂ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାନୀୟଯୋଗ୍ୟ ମଦ୍ୟପାନ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଦେଶୀ ନିର୍ମିତ ମଦ ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗାଣ ପାଇଁ D-1 ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଆବେଦନକାରୀ, ଏକ ସହଭାଗୀ ସଂସ୍ଥା, ପରମ ଆଦେଶ ପ୍ରତିକାର ମାଗିଛନ୍ତି । ଏହି ମାମଲା ପଛରେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଇତିହାସ ରହିଛି, ଯାହାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏମ୍.ପି. ବନାମ ନନ୍ଦଲାଲ ଜୟସୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, [1987] 1 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 1 ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ନୀତିର ବୈଧତା ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ, ଯାହା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ବିଷୟ ଥିଲା । ଏଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉଜ୍ଜୟିନୀର ଏକ ମଦ୍ୟଶାଳା ସମେତ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟରେ ନଅଟି ମଦ୍ୟଶାଳା ସରକାରଙ୍କ ଜମି ଏବଂ କୋଠାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ସେଠାରେ ଥିବା କାରଖାନା ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ପ୍ରଥମେ ସରକାରଙ୍କର ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସମୟକ୍ରମେ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀମାନେ କାରଖାନା ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସ୍ଥାପନ କଲେ କିମ୍ବା ବଦଳାଇ ଦେଲେ ଏବଂ ମାଲିକ ହୋଇଗଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଏହାର ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଉଜ୍ଜୟିନୀରେ ଥିବା ମଦ୍ୟଶାଳା ପାଇଁ 40 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ବିଶୋଧିତ ସ୍ପିରିଟ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଲାଇସେନ୍ସଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଶେଷଟି ଏପ୍ରିଲ 1, 1976ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 31, 1981 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ଲାଇସେନ୍ସର ଅବଧି ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ଥିଲା । ଧାରା 62 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏମ୍.ପି. ଅବକାରୀ ଅଧିନିୟମ, 1915, ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ 'ଅଧିନିୟମ', ର ଏବଂ ଏମ୍.ପି. ମଦ୍ୟଶାଳା, ମଦଭାଟି ଏବଂ ଗୋଦାମ ନିୟମାବଳୀ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ 'ନିୟମାବଳୀ'ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥା ହେଉଛି ଡିଷ୍ଟିଲେରୀ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଶୋଧିତ ସ୍ପିରିଟ୍ କିମ୍ବା ବିକୃତ ସ୍ପିରିଟ୍, ସ୍ପିରିଟ୍ (ଦେଶି ତିଆରି) ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ନିଲାମ ଆହ୍ୱାନ କରିବା । ରାଜଧାନୀ ଡିଷ୍ଟିଲର୍ସ କର୍ପୋରେସନ, ସଂକ୍ଷେପରେ 'RDC' ଏପ୍ରିଲ୍ 1, 1981 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 31, 1986 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଇସେନ୍ସ ଅବଧି ପାଇଁ ସଫଳ ନିଲାମଧାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଏମ୍.ପି. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 701/81ରେ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପରେ ଏହା ଅଗଷ୍ଟ 20, 1981 ରେ ଉଠାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । 25 ଅଗଷ୍ଟ 1981ରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 1986 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ RDC କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉଜ୍ଜୟିନୀର ମଦ୍ୟଶାଳା, କାରଖାନା ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତିକୁ 28 ଅଗଷ୍ଟ 1981ରେ RDC କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ କାରଖାନା ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏବଂ ଗୋଦାମଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃବିତରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ସହାୟତା ପାଇଁ ମାର୍ଚ୍ଚ 16, 1982ରେ ଆଉ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 169/82 ଦାୟର କରିଥିଲେ ।ସେହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 5483/83 ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଫଇସଲା ହୋଇଛି । ଆବେଦନକାରୀ ଫେବୃଆରୀ 19, 1982 ରେ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ନଭେମ୍ବର 3, 1986 ରେ ଗୋଟିଏ ସମେତ ଅନେକ ସ୍ମାରକ ପତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧକୁ ଦୋହରାଇଥିଲେ । ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସରକାର 30 ଡିସେମ୍ବର, 1984ରେ ଏକ କ୍ୟାବିନେଟ ଉପ-କମିଟି ନୀତିଗତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ନୀତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ମଦ୍ୟଶାଳାଗୁଡ଼ିକର ବର୍ତ୍ତମାନର ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀମାନଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ଏବଂ ସେମାନେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବଣ୍ଟିତ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଆବଣ୍ଟିତ ଜମିରେ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ କାରଖାନା ନିର୍ମାଣ କରିବେ ଏବଂ ସେମାନେ ବ୍ୟବସାୟକୁ ନୂତନ କାରଖାନାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବେ ଏବଂ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରହିବ । ସେହି ନୀତି ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ସମେତ ଅନେକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଏମ୍.ପି. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ ଏବଂ ନୀତିଗତ ନିର୍ଣ୍ଣୟର କିଛି ଅଂଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମେତ ଅସଫଳ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଏବଂ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ଜୟସୱାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ ବିବୃତ ହୋଇଥିବା ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଫଇସଲା କରାଯାଇଥିଲା । ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି ସମୟରେ, ଭାରତର ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କୌଣସି ଆବେଦନ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଚାର କରିବେ ଏବଂ ଏହାର ଶୀଘ୍ର ଫଇସଲା କରାଯିବ । ସେହି ରିହାତିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ତର୍କ ଆଧାରିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ସରକାର ବିଦ୍ୟମାନ ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ଏକାଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ନଥିଲେ । ଏହି ଅଦାଲତ ସରକାରଙ୍କ ନୀତିକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନ ଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ତଥା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଡିସେମ୍ବର 25, 1987 ରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ଅନେକ ସ୍ମାରକ ପତ୍ର ଦେଇଥିଲେ । ଶେଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 1988 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 8 ତାରିଖର ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଏହି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଆକ୍ଷେପିତ ହୋଇଛି ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 ଅନୁଯାୟୀ, ଡିଷ୍ଟିଲେରୀ କିମ୍ବା ମଦଭାଟିରେ ଶୋଧିତ ସ୍ପିରିଟ୍ ଏବଂ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା, ରଖିବା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ । ଧାରା 14 ଏବଂ ନିୟମ XXII ଅନୁଯାୟୀ, ଲାଇସେନ୍ସଧାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିଶୋଧିତ ସ୍ପିରିଟ୍ କିମ୍ବା ବିକୃତ ସ୍ପିରିଟ୍ କିମ୍ବା ମଦ ବିଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ମଦ୍ୟଶାଳା ଏବଂ ଏକ ଗୋଦାମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ଲାଇସେନ୍ସ ରହିବା ଉଚିତ ଯେଉଁଠାରେ ଯେକୌଣସି ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ନକରି ଜମା କରାଯାଇ ରଖାଯାଇପାରିବ, କିନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ପ୍ରାଧିକୃତଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଏବଂ ସେହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଲାଇସେନ୍ସର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବ୍ୟତୀତ, ଧାରା 17 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ କରାଯିବ ନାହିଁ । ନିୟମ XXII ଲାଇସେନ୍ସର ପଦ୍ଧତି ପ୍ରଦାନ କରେ ଯାହା ଏହିପରି:

> "XXII. ଲାଇସେନ୍ସର ପ୍ରଦାନ -- (1) ମାଦକ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ଟେଣ୍ଡର ନିଲାମୀ, ସ୍ଥିରୀକୃତ ଲାଇସେନ୍ସ ଦେୟ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।
>
> ଅନ୍ୟଥା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥାନ ବ୍ୟତୀତ, ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।"

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଧାରା 62 ର ଉପ-ଧାରା 2 (h) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମଦ୍ୟଶାଳା ଏବଂ ଗୋଦାମ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ III ରୁ V ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ବିଷୟ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏବଂ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି ଯାହା ଜାରି କରାଯାଇପାରେ, ଯଥା, ଫର୍ମ D-1, D-1 (s) ଏବଂ D-2 ରେ ଲାଇସେନ୍ସ:

> "III. ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁଯାୟୀ, ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ ଖୁଚୁରା ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଦେଶୀ ସ୍ପିରିଟର ପାଇକାରୀ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଫର୍ମ D-1 ଏବଂ ଫର୍ମ D-1 (s) ରେ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।
>
> IV. ପାଇକାରୀ ଯୋଗାଣ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ମଦ୍ୟଶାଳାର ନିର୍ମାଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ 1000 ଟଙ୍କା ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଫର୍ମ D-2 ରେ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।

V. ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁଯାୟୀ, ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ 1000 ଟଙ୍କା ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ ଏକ ଡିଷ୍ଟିଲେରୀ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଫର୍ମ D-2 ରେ ଏକ ଲାଇସେନ୍ସ ଜାରି କରିପାରିବେ ।"

ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ଆବେଦନକାରୀ ଆବେଦନକୁ ତିନୋଟି ଆଧାରରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ, ଯଥା: (1) ଆବେଦନକାରୀ ଉଜ୍ଜୈନ ମଦ୍ୟଶାଳାର ପୁରୁଣା ସ୍ଥାନରେ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯାହା ଆଉ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ; (2) ରାଜ୍ୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ବର୍ତ୍ତମାନର ନୀତି ଥିଲା ଗୁଡ଼ ବ୍ୟତୀତ ପାନୀୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମଦ ଉତ୍ପାଦନକୁ ନିରୁତ୍ସାହିତ କରିବା; (3) ତଥାପି, ଯଦି ଏହା ମହୁଆ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କଞ୍ଚାମାଲରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ, ତେବେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବିଚାର କରାଯିବ । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ବିକୃତ ସ୍ପିରିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କିମ୍ବା ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଯଦି ସେମାନେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏବଂ ପରିବେଶ ବିଭାଗରୁ ଏକ ଅନାପତ୍ତି ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନ ବିଚାର କରାଯିବ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ନରିମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଧିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବା ପରେ ଏବଂ ନନ୍ଦଲାଲ ଜୟସୱାଲଙ୍କ ମାମଲାରେ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ବିଚାର ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ, ଏହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ବିପରୀତ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ଉଜ୍ଜୟିନୀ ମଦ୍ୟଶାଳା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ମଦ୍ୟଶାଳାରେ ଦେଶୀ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଯୋଗାଣରେ 40 ବର୍ଷର ଏକ ଲମ୍ବା, ସ୍ୱଚ୍ଛ ଏବଂ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଇତିହାସ ଅଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା କେବଳ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ନିୟମାବଳୀ ଏବଂ ସେହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିତରଣରେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାରକୁ ପରାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବାହାନା । ଅନ୍ୟ ମଦ୍ୟଶାଳାଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମାନ ଭାବରେ ରଖାଯାଇଥିବା ହେତୁ, ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁର ନକରିବା ମନମୁଖୀ, ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ14ର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ ଉଜ୍ଜୈନରେ D-2 ଲାଇସେନ୍ସ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତେବେ D-2 ଲାଇସେନ୍ସ ରତଲାମରେ ସରକାରୀ ଡିଷ୍ଟିଲେରୀ ଏବଂ D-1 (s) ଅଧୀନରେ ଏହା ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟ ମିଳିପାରିବ । ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଗଣପୁଲେ ଏହାକୁ ବିରୋଧ କରି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଦାଲତକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକୁ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମ୍ଭବ ନଥିଲା, କାରଣ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଆଧାରଗୁଡିକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ନୀତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହିତ ଅନୁରୂପ ଅଟେ, ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଅନୁରୋଧ ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଜାରି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଯଦିଓ 1989 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 17 ତାରିଖରେ ସର୍ତ୍ତାଧୀନ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ରେଜିଷ୍ଟ୍ରିର ଏପ୍ରିଲ 24 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର କପି କିମ୍ବା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଉପରେ ସର୍ତ୍ତାଧୀନ ଆଦେଶର ସେବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶୁଳ୍କ ଅଦାଲତରେ ଜମା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରୁଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 3 ରୁ 10 କୁ ସର୍ତ୍ତାଧୀନ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇ ନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଫଇସଲା ହୋଇଥିବା ସଂଯୁକ୍ତ ଆବେଦନ ସହିତ, ଶ୍ରୀ ତାରକୁଣ୍ଡେ, RDCଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ, ଯାହାକୁ ଉଜ୍ଜୟିନୀ ମଦ୍ୟଶାଳା ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ପଞ୍ଚମ ଉତ୍ତରଦାତା ଭାବରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଯଦି ବିଦ୍ୟମାନ ଲାଇସେନ୍ସଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନାର ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ହ୍ରାସ ନହୁଏ ଏବଂ ଏକ ପୃଥକ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ର ନହୁଏ, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି D-2 ଲାଇସେନ୍ସ ଜାରି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । 1986 ରୁ 1991 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଇସେନ୍ସିଂ ଅବଧି ସମୟ ପ୍ରବାହ ଦ୍ୱାରା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । 1991 ରୁ 1993 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଲାଇସେନ୍ସିଂ ଅବଧି ପାଇଁ ନୂତନ ନୀତି ପ୍ରଚଳିତ । ଏହି ଅଦାଲତରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁନଥିବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ସେମାନଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆମ ମତରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତିରେ ଦୃଢତା ରହିଛି । ବିଚାର ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଘଟଣାକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁଁ ଏହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା କି?ନିଃସନ୍ଦେହରେ ବିଦ୍ୱାନ ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଦାୟର ହୋଇଥିବ, ତାହା ଉପରେ ବିଚାର କରାଯିବ । ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ।1984ର ନୀତିକୁ ଏହି ଅଦାଲତ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ନଅଟି ମଦ୍ୟଶାଳାକୁ D-2 ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡିଷ୍ଟିଲେରୀ ସଂଲଗ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ବିଶୋଧିତ ସ୍ପିରିଟ୍ ଏବଂ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ D-1 ଲାଇସେନ୍ସ ଅଧୀନରେ ଖୁଚୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଣ କରାଯାଇପାରିବ । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ଉଜ୍ଜୟିନୀରେ ମହୁଆ ଫୁଲ କିମ୍ବା ଗୁଡ଼ ସହିତ ଦେଶୀ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଆବେଦନକାରୀ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଆର.ଡି.ସି. ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ, ନୂତନ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଉଜ୍ଜୈନରେ ନୂତନ ମଦ୍ୟଶାଳା

ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛି ଏବଂ ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଯୋଗାଣ କରୁଛି । ଏହା ଉଜ୍ଜୟିନୀରେ ଥିବା ପୁରୁଣା ମଦ୍ୟଶାଳାକୁ ଖାଲି କରିଦେଇଥିଲା, ଯେଉଁଠି ଆମକୁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ଯେ କୋଠାଟି ଏବେବି ରହିଛି । D-2 ଲାଇସେନ୍ସ ଆଧାରରେ ଆର.ଡି.ସି. ସ୍ପିରିଟ ଏବଂ ଦେଶୀ ମଦ ତିଆରି କରିଥିଲା ଏବଂ D-1 ଲାଇସେନ୍ସ ଆଧାରରେ ଯୋଗାଣ କରିଥିଲା । ଲାଇସେନ୍ସର ଅବଧି ମଧ୍ୟ ସମୟ ପ୍ରବାହ ଦ୍ୱାରା ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି । ପୁଣିଥରେ ପ୍ରଚଳିତ ନୂଆ ନୀତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି । ଲାଇସେନ୍ସିଂ ଅବଧି ଏପ୍ରିଲ୍ 1, 1991 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 31, 1993 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଅଟେ । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ, ଆବେଦନକାରୀ D-2 ଏବଂ D-1 ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ବିଶୋଧିତ ସ୍ପିରିଟ୍ କିମ୍ବା ମଦ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ନୂତନ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନିଲାମ ଦାଖଲ କରି ନଥିଲେ, ଲାଇସେନ୍ସଗୁଡ଼ିକ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ସାରିଛି ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନାହିଁ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କେବଳ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଲାଇସେନ୍ସରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ବିରାମ ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ଏହି ଅଦାଲତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଘରୋଇ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଏକ ନୂତନ ନୀତି ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ କିମ୍ବା ଏକ ନୂତନ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ର ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅବକାରୀ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହି କାରଣରୁ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ, ଯେତେବେଳେ ଏପ୍ରିଲ୍ 1, 1991 ରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ଲାଇସେନ୍ସିଂ ଅବଧି ପାଇଁ ନିଲାମ ଡକାଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ବିଚାର ପାଇଁ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଭାବରେ ନିଜକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିନଥିଲେ । ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା D-1 (S) ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ରତଲାମରେ ଥିବା ସରକାରୀ ମଦ୍ୟଶାଳାଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଆମ ପାଖରେ ଯଥେଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପକ୍ଷଙ୍କୁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁରୋଧକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟକର, ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ 40 ବର୍ଷ ଧରି ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ, ଯୋଗାଣ ଏବଂ ବିତରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୀର୍ଘ ବୃତ୍ତିକ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ, ଆମେ ଅନୁରୋଧ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ।

ୱାଇ.ଏଲ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।